

Господарське право; господарсько-процесуальне право

УДК 346.34

Бровдій Алла Михайлівна

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри
правового забезпечення господарської діяльності
Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова*

Бровдий Алла Михайловна

*кандидат юридических наук, доцент кафедры
правового обеспечения хозяйственной деятельности
Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А.Н. Бекетова*

Brovdiia Alla

*Candidate of Law Sciences, Associate Professor of the
Department of Legal Support of Economic Activity
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
ORCID: 0000-0002-7774-7108*

**ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНЖЕНЕРА-
КОНСУЛЬТАНТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВОЙ СТАТУС ІНЖЕНЕРА-
КОНСУЛЬТАНТА В УКРАЇНЕ: ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО
РЕГУЛІРОВАНИЯ
ECONOMIC AND LEGAL STATUS OF THE CONSULTING
ENGINEER IN UKRAINE: REGULATORY PROBLEMS**

Анотація. Проаналізовано деякі аспекти господарсько-правового статусу інженера-консультанта, з урахуванням специфіки національного

законодавства. Розкрито деякі проблеми правового статусу інженера-консультанта та форми здійснення ним господарської діяльності. Впровадження у сферу господарювання такого суб'єкта як інженер-консультант в сучасних умовах розвитку будівництва набуває особливого значення, що зумовлено необхідністю підвищення якості здійснення будівельних робіт, розвиток конкуренції у цій сфері та необхідністю зміни підходів до організації господарської діяльності у цій сфері. Встановлено, що поняття інженер-консультант визначено в деяких спеціальних нормативно-правових актах, зокрема, що регулюють діяльність у сфері будівництва доріг, проте господарсько-правові аспекти ведення ним господарської діяльності залишаються не врегульованими. Це значно впливає на ефективність впровадження інституту інженера-консультанта у сферу господарювання. Розкрито проблему відсутності чіткого визначення форми ведення господарської діяльності вказаним учасником господарських відносин. Доведено необхідність прийняття спеціального нормативно-правового акту, а саме Закону України «Про діяльність інженерів-консультантів», в якому врегулювати загальні питання їх правового статусу, особливості організації його діяльності, відповідальності тощо. Запропоновано авторське визначення поняття інженер-консультант, з урахуванням необхідності встановлення організаційно-правової форми ведення ним своєї господарської діяльності, що забезпечуватиме належне впорядкування відносин між ним та іншими учасниками будівельних відносин, зокрема підрядниками та замовниками. Запропоновано вирішення деяких проблем господарсько-правового статусу інженера консультанта за законодавством України. Обґрунтовано доцільність ведення діяльності інженером-консультантом як самозайнятої особи, або здійснення своєї діяльності шляхом створення юридичної особи (об'єднання інженерів-консультантів). Крім цього, на наш погляд, суб'єкт господарювання, який здійснює інжинірингову

діяльність та уклад трудові договори з акредитованими у встановленому порядку інженерами-консультантами має право надавати послуги інженера-консультанта.

Ключові слова: *інженер-консультант, організаційно-правова форма, господарсько-правовий статус, будівельні відносини*

Аннотація. *Проанализированы некоторые аспекты хозяйственно-правового статуса инженера-консультанта, с учетом специфики национального законодательства. Раскрыты некоторые проблемы правового статуса инженера-консультанта и формы осуществления им хозяйственной деятельности. Внедрение в сферу хозяйствования такого субъекта как инженер-консультант в современных условиях развития строительства приобретает особое значение, что обусловлено необходимостью повышения качества осуществления строительных работ, развитие конкуренции в этой сфере и необходимостью изменения подходов к организации хозяйственной деятельности в этой сфере. Установлено, что понятие инженер-консультант определены в некоторых специальных нормативно-правовых актах, в частности, регулирующих деятельность в сфере строительства дорог, однако хозяйственно-правовые аспекты ведения им хозяйственной деятельности остаются не урегулированными. Это значительно влияет на эффективность внедрения института инженера-консультанта в сферу хозяйствования. Раскрыта проблема отсутствия четкого определения формы ведения хозяйственной деятельности указанным участником хозяйственных отношений. Доказана необходимость принятия специального нормативно-правового акта, а именно Закона Украины «О деятельности инженеров-консультантов», в котором урегулировать общие вопросы их правового статуса, особенности организации его деятельности, ответственности и тому подобное. Предложено*

авторское определение понятия инженер-консультант, с учетом необходимости установления организационно-правовой формы ведения им своей хозяйственной деятельности, обеспечивать надлежащее упорядочение отношений между ним и другими участниками строительных отношений, в частности подрядчиками и заказчиками. Предложено решение некоторых проблем хозяйственно-правового статуса инженера консультанта по законодательству Украины. Обоснована целесообразность ведения деятельности инженером-консультантом в качестве самозанятого лица, или осуществления своей деятельности путем создания юридического лица (объединение инженеров-консультантов). Кроме этого, на наш взгляд, субъект хозяйствования, который осуществляет инжиниринговую деятельность и заключил трудовые договоры с аккредитованными в установленном порядке инженерами-консультантами имеет право предоставлять услуги инженера-консультанта.

Ключевые слова: *инженер-консультант, организационно-правовая форма, хозяйственно-правовой статус, строительные отношения*

Summary. *Some aspects of the economic and legal status of a consulting engineer are analyzed, taking into account the specifics of national legislation. Some problems of the legal status of the consulting engineer and the forms of his economic activity are revealed. The introduction of such an entity as a consulting engineer in the modern conditions of construction development is of particular importance due to the need to improve the quality of construction work, the development of competition in this area and the need to change approaches to economic activity in this area. It is established that the concept of consulting engineer is defined in some special regulations, in particular, regulating activities in the field of road construction, but the economic and legal aspects of his business remain unresolved. This significantly affects the*

effectiveness of the introduction of the institute of consulting engineers in the field of management. The problem of lack of clear definition of the form of conducting economic activity by the specified participant of economic relations is revealed. The necessity of adopting a special normative legal act, namely the Law of Ukraine "On the activities of consulting engineers", in which to regulate general issues of their legal status, features of the organization of its activities, responsibilities, etc is proved. The author's definition of the concept of consulting engineer is proposed, taking into account the need to establish the organizational and legal form of his business, which will ensure proper regulation of relations between him and other participants in construction relations, including contractors and customers. The solution of some problems of the economic and legal status of the consulting engineer under the legislation of Ukraine is offered. The expediency of conducting the activity of a consulting engineer as a self-employed person, or carrying out its activity by creating a legal entity (association of consulting engineers) is substantiated. In addition, in our opinion, an entity that carries out engineering activities and has concluded employment contracts with duly accredited consulting engineers has the right to provide the services of a consulting engineer.

Key words: *consulting engineer, organizational and legal form, economic and legal status, construction relations.*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки України вимагає удосконалення механізмів правового регулювання будівельних правовідносин та забезпечення ефективної державної політики у цій сфері. В умовах євроінтеграції важливого значення набуває впровадження у сферу господарювання новітніх форм ведення господарської діяльності, що значною мірою стосується сфери будівництва. Однією із новел законодавства України у сфері будівництва є впровадження інституту інженера-консультанта, зокрема у будівництві доріг. Становлення вказаної

професії започатковано ще у XIX столітті у Європі, коли інженери виконували весь обсяг робіт, пов'язаний з проектуванням, організацією будівництва і здачею об'єкта. На території України і в усіх країнах пострадянського простору ці функції виконували в основному архітектори, які проектували, керували будівництвом і здавали готовий об'єкт замовнику. Однак уже в середині XIX століття в зв'язку з ускладненням будівельних проектів і залученням до їх виконання все більшої кількості учасників, стала виділятися професія інженера-консультанта, який наймався замовником в якості незалежного консультанта по поставкам і будівництву. Інженер-консультант є однією із ключових фігур у сфері виконання будівельних робіт, що здійснюються за контрактами (типовими проформами) Міжнародної федерації інженерів-консультантів, яка була створена з метою: 1) представництва інженерів-консультантів, які беруть участь в розвитку сучасної індустрії; 2) стандартизації та кодифікації будівельних стандартів і правил ведення бізнесу в будівництві; 3) проведення тренінгів, навчальних курсів, семінарів і конференцій.

Попри те, що на законодавчому рівні визначено деякі аспекти діяльності інженера-консультанта, залишаються неврегульованими його господарсько-правовий статус, права, обов'язки та форми ведення ним господарської діяльності, що і стало підставою для проведення цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі питання статусу та діяльності інженера-консультанта досліджує О.М. Непомнящий [1], який розглядав теоретичні підходи до визначення поняття «інженер-консультант», з урахуванням специфіки національного ринку, розробив професіограму інженера-консультанта у галузі будівництва, шляхом виділення основних навичок, компетентностей та кваліфікацій для вказаної професії. О.Є. Кузьмін, Н.А. Городиська [2], які розглядали особливості діяльності інжинірингових компаній, їх правовий статус у

сфері будівництва. О.А. Марушева, О.В. Медведчук, А.В. Гаврилов [3], що вивчали особливості примірною договору з інженером-консультантом; І.В. Хараїм [4], який досліджував особливості модернізації управління ризиками у сфері будівництва. Загальнотеоретичні засади поняття господарсько-правового статусу досліджували такі вчені, як С.С. Алексєєв [5], О.Ф. Скакун [6], В.С. Щербина [7] та інші. Проте, в науковій літературі недостатньо дослідженими залишаються питання організаційно-правової форми ведення господарської діяльності інженера-консультанта. Крім цього, нормативно-правове забезпечення вказаної діяльності також залишається неузгодженим.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення деяких проблем правового регулювання статусу і діяльності інженера-консультанта.

Виклад основного матеріалу. Інженер-консультант на сучасному етапі розвитку економіки України є важливим учасником будівельних правовідносин. Проте, в нормативно-правових актах не визначено особливостей його господарсько-правового статусу, порядку ведення ним господарської діяльності, що, на наш погляд, значно ускладнює впровадження цього інституту у практичну діяльність. Крім цього, діяльність інженера-консультанта і як інжинірингової компанії і як окремого спеціаліста викликає необхідність розгляду положень законодавства щодо форми ведення ним господарської діяльності у цій сфері. В чинному законодавстві його правовий статус визначено в деяких спеціальних нормативно-правових актах, зокрема тих, які стосуються діяльності з будівництва доріг. Відповідно до Вимог, щодо проведення контролю якості робіт з нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг загального користування, затверджених Постановою КМУ від 28 грудня 2016 року №1065 [8], для здійснення технічного нагляду за будівництвом автомобільних доріг загального

користування та розроблення вимог і рекомендацій щодо вдосконалення організаційних і технологічних підходів до виконання дорожніх робіт замовник має право залучати інженера-консультанта. При цьому, інженер-консультант визначається як суб'єкт господарювання, який надає дорожні консультаційні послуги з урахуванням умов, визначених у контрактах міжнародної федерації інженерів-консультантів FIDIC, або із залученням спеціалістів, що мають виданий відповідно до законодавства кваліфікаційний сертифікат для здійснення технічного нагляду за будівництвом автомобільних доріг загального користування.

Поняття інженера-консультанта також закріплено в Мінімальних вимогах з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках, затверджених Наказом Міністерства соціальної політики України від 23.06.2017 №1050 [9], відповідно до яких керівник будівництва (інженер-консультант у будівництві) – фізична особа з кваліфікаційним рівнем, підтвердженим третьою стороною, або юридична особа (інжинірингова компанія, яка має у своєму складі фахівців з кваліфікаційним рівнем, підтвердженим третьою стороною), яка в межах повноважень, делегованих замовником, здійснює керівництво реалізацією проекту, надає замовнику консультації щодо вибору оптимальних шляхів його реалізації, приймає від його імені відповідні рішення або виконує інші функції. У Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» також визначено поняття інженер-консультант, як фахівець із кваліфікаційним рівнем, підтвердженим органом із сертифікації персоналу, акредитованим у відповідній сфері згідно із законом, та/або суб'єкт господарювання, що має у своєму складі таких фахівців, який здійснює управління проектом, забезпечує організаційне і консультаційне супроводження комплексу робіт, пов'язаних із створенням об'єкта архітектури, приймає від імені замовника відповідні рішення та виконує інші функції, визначені договором [10].

Таким чином, інженер-консультант у законодавстві України приймає участь у правовідносинах у сфері будівництва доріг та визначається з одного боку як суб'єкт господарювання, що має у своєму складі акредитованих фахівців, а з іншого, інженером-консультантом є фахівець у сфері будівництва. При цьому, підтвердження кваліфікації інженера-консультанта і видачу відповідного сертифікату, здійснює Орган з сертифікації персоналу будівельної галузі (ОСП БГ) який відповідно акредитовано Національним агентством з акредитації України відповідно до вимог ISO/IEC17024:2012 «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію персоналу». В науковій літературі поняття інженера-консультанта майже не отримало належного правового регулювання. О. Непомнящий зазначає, що теоретичне поняття «інженер-консультант» варто розглядати з погляду як спеціалізованої інжинірингової організації, так й окремого фахівця, якого долучають до процесу реалізації будівельного проекту в межах делегованих йому замовником з метою надання фахових консультацій, проведення цільового відбору підрядних організацій чи постачальників, проведення незалежного моніторингу та аудиту будівельного виробництва з потенційною можливістю залучення до спорів між учасниками договірних відносин [11].

Отже, як видно, існують колізії у визначенні правового статусу та відповідно організаційно-правової форми ведення діяльності інженера-консультанта, що відображають відсутність концептуального розуміння ролі інженерів-консультантів в Україні. «Фактично, запропоновані визначення відповідають зразку ролі агента – інженера-консультанта як представника роботодавця, без жодних вказівок на його обов'язок неупередженості чи нейтралітету. Можливість інженера ефективно виконувати свої функції у зв'язку з цим часто залежить від внутрішніх

невідповідностей між консультаційною угодою з інженером та угодою на проектування та / або будівельні роботи з підрядником» [12].

У зв'язку з тим, що інженер-консультант вперше став суб'єктом будівельних правовідносин в розроблених Міжнародною федерацією інженерів-консультантів проформах ФІДІК, варто також звернути увагу на визначення інженера-консультанта у Білій книзі ФІДІК, яка врегульовує відносини між замовником та інженером-консультантом. Поняття «консультант» у вказаній проформі визначено як сторона, вказана в договорі, що наймається замовником як незалежна професійна фірма для надання послуг, а також правонаступники консультанта. З аналізу договорів, в межах яких урегульована діяльність інженера-консультанта можна зробити висновок, що це поняття означає будь-якого незалежного інженера або незалежну фірму інженерів зі сприятливою репутацією, для надання допомоги в оцінці стану технічного обслуговування і обслуговування проекту, пов'язаних з ним витрат і очікуваних витрат на незвичайне або позачергове технічне обслуговування, ремонт, відновлення або заміна або капітальне переобладнання, пов'язані з проектом, і консультування щодо обсягу резервів, який слід підтримувати для забезпечення наявності коштів, необхідних для цієї мети [13]. Вказані визначення дають підстави стверджувати про відсутність єдиного підходу до визначення правового статусу та безпосередньо організаційно-правової форми діяльності інженера-консультанта. Законодавча неврегульованість діяльності інженера-консультанта та відсутність нормативно-правового регулювання організаційно-правової форми ведення ним діяльності на ринку будівельних консультаційних послуг може призвести до розвитку недобросовісної конкуренції та дискредитації ідеї незалежного контролю якості.

Господарсько-правовий статус інженера-консультанта, можна визначити, як «сукупність економічних, організаційних та юридичних

ознак учасника відносин у сфері господарювання, встановлених в законодавстві (закріплених в іншій правовій формі), що дозволяють індивідуалізувати його шляхом виділення з-поміж інших осіб – суб'єктів правовідносин – і кваліфікувати як суб'єкта господарського права» [7, с. 7]. В межах нашого дослідження розглядаються деякі аспекти господарсько-правового статусу інженера-консультанта з урахуванням ознак елементів правового статусу, виокремлених В.С. Щербиною [7, с. 7-8], а саме: 1) мета і завдання суб'єкта господарського права; 2) вид та організаційна (організаційно-правова) форма суб'єкта господарського права; 3) порядок утворення (набуття статусу) і державної реєстрації суб'єкта господарювання; 4) правовий режим майна суб'єкта господарського права; 5) основний вид діяльності (безпосереднє здійснення господарської діяльності чи організація та управління господарською діяльністю); 6) характер прав і обов'язків (господарсько-виробничі) або повноважень (організаційно-господарські, організаційно-установчі); 7) юридична відповідальність; 8) порядок припинення суб'єкта господарського права (чи його статусу).

Інженер-консультант, як акредитований фахівець може здійснювати свою діяльність на підставі трудових відносин з суб'єктом господарювання який здійснює інжинірингову діяльність, проте, з аналізу понять, визначених у чинному законодавстві можна також зробити висновок, що інженер-консультант також може укласти договори про надання ним послуг, поза трудовими відносинами. У такому випадку, на наш погляд, варто розглянути можливість здійснення ним своєї професійної діяльності як особи, що здійснює незалежну професійну діяльність та відповідно розглянути його господарсько-правовий статус в межах такої діяльності.

Метою діяльності інженера-консультанта, як особи, що здійснює незалежну професійну діяльність є забезпечення якісного виконання підрядниками будівельних послуг. Так, відповідно до Постанови КМУ Про

затвердження вимог щодо проведення контролю якості робіт з нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг загального користування [8], інженер-консультант залучається до здійснення технічного нагляду за будівництвом автомобільних доріг загального користування. Для реалізації вказаних повноважень визначено його права та обов'язки. Узагальнюючи їх можна зробити висновок, що він зобов'язаний здійснювати контроль за обсягами робіт, їх якістю, строками виконання. Крім цього він повинен надавати рекомендації щодо порядку усунення недоліків, наявність проблемних питань, а також погодження та збереження документів, які є необхідними для проведення будівельних робіт, а також інші повноваження у цій сфері. Відповідно до Закону України «Про архітектурну діяльність», архітектор (інженер), що має кваліфікаційний сертифікат визначається як фахівець, який за результатами атестації отримав такий сертифікат, що надає йому повноваження ведення особистої діяльності у сфері архітектурної діяльності, і який несе відповідальність за результати своєї роботи [14]. До виконавців робіт, які пройшли професійну атестацію також прирівнюються особи, які отримали сертифікати за напрямом професійної атестації в органах з сертифікації персоналу, акредитованих відповідно до Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності», та включені до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. Відповідно такими особами, як було зазначено раніше є інженери-консультанти. Продовжуючи розгляд правового статусу інженера-консультанта як фахівця варто звернути увагу на включення нової професії «інженер-консультант» до Державного класифікатора професій ДК 003:2010 [15]. У збірнику кваліфікаційних характеристик (Випуск 64) визначені кваліфікаційні характеристики вказаної професії, що внесені Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.08.2017 №192, а саме зміна

№11 до розділу «Керівники, професіонали, фахівці», якою доповнено розділ «Професіонали», що застосовуються на підприємствах, установах та організаціях, які здійснюють будівництво. Відповідно до вказаних змін, виділено позиції інженера-консультанта, а саме: 1) провідний інженер-консультант (будівництво); 2) Інженер-консультант (будівництво) 1 категорії; 3) Інженер-консультант (будівництво) 2 категорії; 4) Інженер-консультант (будівництво), визначено його завдання та обов'язки, кваліфікаційні вимоги та вимоги щодо необхідних знань [16]. Цим визначаються особливості його професійної діяльності. Наприклад, провідний інженер-консультант виступає представником інвестора відповідно до договору, консультує його з питань залучення проектних, генеральних підрядних організацій, контролює організаційно-технологічну надійність будівництва, вносить пропозиції щодо стадійності проектування, черг будівництва та етапів реалізації проекту, контролює витрачання коштів на усіх етапах будівництва та здійснює інші повноваження, передбачені в Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників.

Що стосується організаційно-правової форми здійснення господарської діяльності інженера-консультанта, варто зазначити, що в законодавстві відсутнє чітке визначення форми здійснення ним господарської діяльності, проте з визначення поняття інженера-консультанта можна зробити висновок, що інженер-консультант може бути створений у будь-якій організаційно-правовій формі господарського товариства, а також варто розглянути можливість реалізації ним своїх повноважень як особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність (самозайнятої особи). Відповідно до п. 14.1.226 Податкового кодексу України, самозайнята особа – платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної

професійної діяльності [17]. У абзаці 2 зазначеного пункту визначено сфери здійснення незалежної професійної діяльності, серед яких в тому числі вказано діяльність інженерів та архітекторів. Варто зауважити, що окремо не виділено діяльність інженерів-консультантів як осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність. Проте, на наш погляд, для врегулювання правового статусу інженера-консультанта важливо внести зміни до Податкового кодексу та надати можливість інженерам-консультантам здійснювати незалежну професійну діяльність, що обумовлено особливостями послуг, що ним надаються.

Також інженером-консультантом є юридична особа, а саме інжинірингова компанія, яка має у своєму складі фахівців, кваліфікація яких підтверджена уповноваженим суб'єктом. Інжинірингова компанія відповідно це суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність у сфері інжинірингу. Відповідно до п. 14.1.85 Податкового кодексу, інжиніринг – це надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами) [17]. У Законі України «Про архітектурну діяльність» це поняття визначається як діяльність з надання послуг інженерного та технічного характеру, до яких належать проведення попередніх техніко-економічних обґрунтувань і досліджень, експертизи проекту, розробка програм фінансування будівництва, організація виготовлення проектної документації, проведення конкурсів і торгів, укладання договорів підряду, координація діяльності всіх учасників будівництва, а також здійснення технічного нагляду за будівництвом

об'єкта архітектури та консультації економічного, фінансового або іншого характеру. Таким чином, одним із видів економічної діяльності такого суб'єкта господарювання повинна бути діяльність у сфері інжинірингу. Договір про надання послуг інженера-консультанта укладається із відповідною юридичною особою, яка надає визначені послуги через акредитованого у встановленому порядку фахівця. У зв'язку з цим виникає питання особливостей надання послуг інженера-консультанта інжиніринговою компанією, що обов'язково повинно отримати належне правове регулювання. У зв'язку з цим важливим є прийняття Закону України «Про діяльність інженерів-консультантів», в якому врегулювати загальні питання їх правового статусу, особливості організації його діяльності, відповідальності тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проблеми здійснення господарської діяльності інженером-консультантом не достатньо досліджені у господарсько-правовій науці, а також не отримали належного нормативно-правового регулювання, що значно ускладнює впровадження у сферу господарювання вказаного виду послуг. Наразі діяльність інженерів-консультантів нормативно визначена в межах правовідносин з будівництва доріг.

Важливим є визначення поняття інженера-консультанта в господарському кодексі та прийняття Закону України «Про діяльність інженерів-консультантів». На наш погляд, доцільним є визначення поняття інженера-консультанта, як фізичної особи, яка здійснює діяльність із надання інжинірингових та консультаційних послуг на підставі сертифікату, виданого у встановленому порядку. Інженер-консультант може здійснювати свою діяльність як самозайнята особа, що здійснює незалежну професійну діяльність або здійснювати свою діяльність шляхом створення юридичної особи (об'єднання інженерів-консультантів). Суб'єкт господарювання, який здійснює інжинірингову діяльність та уклав трудові

договори з акредитованими у встановленому порядку інженерами-консультантами має право надавати послуги інженера-консультанта.

Перспективами подальших досліджень є визначення змісту господарської діяльності інженера-консультанта, як суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність у відповідній організаційно-правовій формі.

Література

1. Непомнящий О.М. Інженер-консультант у системі господарської і професійної діяльності // Інвестиції: практика та досвід. №9/2018. С. 97-102
2. Кузьмін О.Є., Городиська Н.А. Концептуальні положення визначення сутності інжинірингових підприємств. 2012. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12556/1/25_131-135_Vis_722_menegment.pdf (Дата звернення 31.01.2021)
3. Непомнящий О.М., Марушева О.А., Медведчук О.В., Гаврилов А.В. Особливості примірного договору про надання інженерно-консультаційних послугу будівництві // Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Вип. 18. С. 65-70
4. Хараїм І.В. Співробітництво з міжнародними організаціями для модернізації публічної політики управління ризиками в будівництві / І.В. Хараїм // Актуальні проблеми державного управління. 2018. №1(53). С. 1-6
5. Алексеев С. С. Общая теория права: учебник для вузов. 2-е изд., перераб., доп. М.: Проспект ТК Велби. 2008. 576 с.
6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник. 3-те видання. К.: Алерта ЦУЛ. 2011. 524 с.
7. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права: монографія. К.: Юрінком Інтер. 2008. 264 с.

8. Про затвердження вимог щодо проведення контролю якості робіт з нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг загального користування: Постанова Кабінету міністрів України від 28.12.2016 № 1065. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2016-%D0%BF#Text> (Дата звернення 31.01.2021)
9. Про затвердження мінімальних вимог з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках: Наказом Міністерства соціальної політики України від 23.06.2017 №1050. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-17#Text> (Дата звернення 31.01.2021)
10. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (Дата звернення: 31.01.2021).
11. Непомнящий О.М., Хараїм І.В. Стан та перспективи організаційно-правового забезпечення діяльності інженера-консультанта в Україні. Державне управління, удосконалення та розвиток. 2018. № 2. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/2_2018/5.pdf (дата звернення: 31.01.2021)
12. Dr Svitlana Teush, Dr Lukas Klee, Roger Ribeiro. The evolving approaches to the concept of neutrality of consulting engineers under the FIDIC contracts. URL: <https://redcliffe-partners.com/assets/Redcliffe%20Partners%20-%20Consulting%20Engineers%20Article.pdf> (Дата звернення: 31.01.2021)
13. Definition of General Engineering Consultant. URL: <https://www.lawinsider.com/dictionary/general-engineering-consultant> (Дата звернення: 31.01.2021)

14. Про архітектурну діяльність : закон України від 20.05.1999 №687-XIV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> (Дата звернення 31.01.2021)
15. Про затвердження зміни №6 до національного класифікатора України ДК 003:2010: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 26.10.2017 №1542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v1542731-17> (дата звернення 30.01.2021)
16. Кваліфікаційні характеристики професії "Інженер-консультант (будівництво)": наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.08.2017 р. № 192 (із змінами, внесеними наказом від 29.12.2017 р. № 350). Київ: Мінрегіон, 2017. 4 с.
17. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, 15–16, 17. Ст. 112.

References

1. Nepomnjashhyj O.M. Inzhener-konsuljtant u systemi ghospodarsjkoji i profesijnoji dijajlnosti // Investyciji: praktyka ta dosvid. #9/2018. S. 97-102
2. Kuzjmin O. Je., Ghorodysjka N.A. Konceptualjni polozhennja vyznachennja sutnosti inzhyniryngovykh pidpryjemstv. 2012. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12556/1/25_131-135_Vis_722_menegment.pdf (Data zvernennja 31.01.2021)
3. Nepomnjashhyj O.M., Marusheva O.A., Medvedchuk O.V., Ghavrylov A.V. Osoblyvosti prymirnoho doghovoru pro nadannja inzhenerno-konsuljtacijnykh poslughu budivnyctvi // Publichne upravlinnja i administruvannja v Ukrajini. 2020. Vyp. 18. S. 65-70.
4. Kharajim I.V. Spivrobotnyctvo z mizhnarodnymy orghanizacijamy dlja modernizaciji publichnoji polityky upravlinnja ryzykamy v budivnyctvi /

- I.V. Kharajim // Aktualjni problemy derzhavnogho upravlinnja. 2018. # 1(53). S. 1-6.
5. Alekseev, S. S. Obshhaja teoryja prava: uchebnyk dlja vuzov. 2-e yzd., pererab., dop. M.: Prospekt TK Velby. 2008. 576 s.
  6. Skakun O. F. Teorija derzhavy i prava: Pidruchnyk. 3-te vydannja. K.: Alerta CUL. 2011. 524 s.
  7. Shherbyna V. S. Sub'jekty ghospodarsjkogho prava: monohrafija. K.: Jurinkom Inter. 2008. 264 s.
  8. Pro zatverdzhennja vymogh shhodo provedennja kontrolju jakosti robit z novogho budivnyctva, rekonstrukciji ta kapitalnogho remontu avtomobilnykh dorigh zaghalnogho korystuvannja: Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 28.12.2016 # 1065. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2016-%D0%BF#Text> (Data zvernennja 31.01.2021)
  9. Pro zatverdzhennja minimalnykh vymogh z okhorony praci na tymchasovykh abo mobilnykh budivelnykh majdanchykakh: Nakazom Ministerstva socialjnoji polityky Ukrainy vid 23.06.2017 #1050. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-17#Text> (Data zvernennja 31.01.2021)
  10. Pro rehuljuvannja mistobudivnoji dijalnosti: Zakon Ukrainy vid 17.02.2011 # 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (Data zvernennja: 31.01.2021).
  11. Nepomnjashhyj O.M., Kharajim I.V. Stan ta perspektyvy orghanizacijno-pravovogho zabezpechennja dijalnosti inzhenera-konsuljtanta v Ukraini. Derzhavne upravlinnja, udoskonalennja ta rozvytok. 2018. No 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/5.pdf (data zvernennja: 31.01.2021)

12. Dr Svitlana Teush, Dr Lukas Klee, Roger Ribeiro. The evolving approaches to the concept of neutrality of consulting engineers under the FIDIC contracts. URL: <https://redcliffe-partners.com/assets/Redcliffe%20Partners%20-%20Consulting%20Engineers%20Article.pdf> (data zvernennja 30.01.2021)
13. Definition of General Engineering Consultant. URL: <https://www.lawinsider.com/dictionary/general-engineering-consultant> (data zvernennja 30.01.2021)
14. Pro arkhitekturnu dijajlnistj: zakon Ukrajiny vid 20.05.1999 #687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> (Data zvernennja 31.01.2021)
15. Pro zatverdzhennja zminy #6 do nacionaljnogho klasyfikatora Ukrajiny DK 003:2010: Nakaz Ministerstva ekonomichnogho rozvytku i torghivli Ukrajiny vid 26.10.2017 #1542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v1542731-17> (data zvernennja 30.01.2021)
16. Kvalifikacijni kharakterystyky profesiji "Inzhener-konsuljtant (budivnyctvo)": nakaz Ministerstva reghionaljnogho rozvytku, budivnyctva ta zhytlovo-komunaljnogho ghospodarstva Ukrajiny vid 08.08.2017 r. No 192 (iz zminamy, vnesenymy nakazom vid 29.12.2017 r. # 350). Kyjiv: Minreghion, 2017. 4 s.
17. Podatkovyj kodeks Ukrajiny // Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny. 2011. # 13-14, 15–16, 17. St. 112